

TAIZÉ

1940 – 25. srpna přišel do francouzské vesničky Taizé (severně od Lyonu) 25letý Roger Schutz, švýcarský protestant, s úmyslem založit řeholní společenství. Zatím pomáhal uprchlíkům před nacisty. Po dvou letech se k němu přidali první bratři.

1949 – o Velikonocích se zavázalo sedm bratří sloužit Bohu v celibátu a společenství chudého života. Žijí výhradně ze své práce. Postupně bratří přibývalo, teď jich je přes osmdesát.

1962–1965 – bratři z Taizé se účastnili Druhého vatikánského koncilu. Spřátelil se s nimi Jan XXIII. (vítal je jako „jaro církve“) i Pavel VI.

1966 – přišly sestry jedné katolické kongregace a usadily se v sousední vesnici, aby z velké části převzaly péči o poutníky.

1969 – přišli první katoličtí bratři. Zpočátku to byli evangelíci různých vyznání, teď už mnoho katolíků patří ke společenství, které je svou povahou ekumenické. Je i mezinárodní, se členy z dvaceti národů. Někteří z nich sdílejí život nejchudších v malých společenstvích zvláště v jižních zemích (Brazílie, Keňa, Filipíny, Bangladěš, Hongkong) ale i v Japonsku, New Yorku aj.

Posláním Taizé je usilovat o spojení mezi lidmi. Od začátku vyvíjí komunita činnost směřující k smíření mezi rozdělenými křesťany. Míří však dále, na smíření celého lidstva, tak aby se církev stala místem spojení pro všechny.

Po dvaceti letech začala do Taizé přicházet mládež, stále více a ze všech stran světa. Ponenáhlu se začal rýsovat pro ni program.

1970 – Velikonoce. Bratr Roger s pracovní skupinou mladých vyhlásili „koncil mladých“. V prohlášení „Radostná novina“ sdělují, že je žízeň po Bohu v dnešním světě a zároveň bída utlačovaných vede k činům.

„Radostná novina“ – výňatek:

„Novina, kterou ohlašujeme, je velikonoční zvěst:

Kristus zmrtevýchvstalý vyzývá k slavnosti v nejhlubším nitru člověka.

Připravuje pro nás jaro církve. Církev oproštěná od mocenských prostředků, ochotná sdílet se se všemi, místa viditelné jednoty pro celé lidstvo.

Chce nám dát tolik představitosti a odvahy, abychom dokázali razit cestu ke smíření.

Chce nás připravit, abychom byli s to věnovat svůj život, aby nadále člověk nebyl obětí člověka.“

1974 – 30. srpna, po čtyř a půlleté přípravě po celém světě byl zahájen v Taizé, za účasti 40.000 mladých ze 100 zemí, koncil mladých. Byl vydán „První list Božímu lidu“ – výzva a program.

„První list Božímu lidu“ – výňatky:

„Vzpomněli jsme si, že křesťané prvních dob, když se octli před neřešitelnou otázkou a začínali se dělit, rozhodli se sejít se na koncilu. To jsme si připomněli o Velikonocích 1970, když jsme hledali odpovědi pro svou dobu. A rozhodli jsme se ne pro výměnu myšlenek a ne pro kongres, ale pro koncil mladých: pro něco reálného, co spojí mladé všech zemí a co nás bezvýhradně zapojí do služby Kristu a evangeliu.

V srdci koncilu mladých je přítomen Kristus zmrtvýchvstalý. Jeho oslavujeme, přítomného v eucharistii, žijícího v církvi, skrytého v našem bratru člověku.

Kristus zmrtvýchvstalý připravuje svůj lid, aby se stal současně lidem kontemplativním, žíznícím po Bohu – lidem spravedlnosti, prožívajícím boje vykořisťovaných lidí a národů – lidem spojení, v němž i nevěřící najde své tvořivé místo.

My jsme část tohoto lidu. Proto mu adresujeme tento list, abychom s ním sdělili svá znepokojení a palčivá očekávání.

Církvi, co říkáš o své budoucnosti?

Zbavíš se výsad, vzdáš se hmotného zajišťování? Staneš se konečně „univerzálním společenstvím sdílení“, společenstvím konečně smířeným, místem jednoty a přátelství pro celé lidstvo?

Staneš se „lidem blahoslavenství“, bez jiného zajištění kromě Krista, lidem chudým, kontemplativním, tvůrcem pokoje, nositelem radosti a slavnosti osvobozující lidí, ochotným být pronásledován pro spravedlnost?

„Víme, že nemůžeme žádat nic od druhých, kdybychom sami neriskovali všechno. Ale čeho bychom se měli bát? Kristus nám přece říká: Oheň jsem přišel hodit na zem, a jak si přeji, aby už vzplanul! Pokusíme se prožívat koncil mladých jako anticipaci všeho, co žádáme.“

1975 a 1976 – na různých místech světa probíhají shromáždění koncilu mladých v těsném spojení s chudými.

1976 – bratr Roger šel s mezinárodní skupinou do Indie a Bangladéše žít několik týdnů s nejchudšími. V Kalkatě a Chittagongu vznikl „Druhý list“.

„Druhý list Božímu lidu“ – výňatky:

„V Asii se v nás utvrdila jistota, že rány, které trápí lidstvo, mohou být vyléčeny. Boží lid má svou specifickou možnost, jak přispět k jiné budoucnosti pro všechny: rozptýlen po celé zemi, může uprostřed lidské rodiny uskutečnit *podobenství bratrského sdílení*. Toto podobenství v sobě bude mít dost síly, aby se rozšířilo tak, že otřese i nejnehybnějšími strukturami a vytvoří v lidské rodině vztahy společenství.

Aby byl Boží lid stržen k tomuto radikalismu evangelia, neváhej, čtenáři tohoto listu, ať jsi mladý nebo starší, učinit ze svého života podobenství sdílení, a to konkrétními činy, ať tě to stojí cokoliv.

(Hmotné statky)

Uskutečnit spolu s druhými podobenství sdílení, to je především záležitost hmotných statků. Začíná proměnou tvého způsobu života.

Nikdo po tobě nežádá, abys proměnil svůj život tak, že upadneš do puritánské strohosti, bez krásy a radosti. Sdílej všechno, co máš, a získáš svobodu. Odolávej spotřebitelským sklonům: čím více budeš nakupovat, tím spíše uvízneš v soukolí spotřeby. Hromadiš-li zásoby, pro sebe či pro své děti, stojíš na prahu nespravedlnosti.

Nikdo nezmění životní úroveň ze dne na den. Proto naléhavě žádáme rodiny, křesťanská společenství i odpovědné církevní činitele, aby si stanovili sedmiletý plán, jenž by jim umožnil vzdát se po etapách všeho, co pro ně není naprosto nezbytné, počínaje prestižními výdaji.

(Bydlení)

Sdílení tě přivede k tomu, že upravíš i svoje obydlí. Učiň ze svého bytu místo neustálé pohostinnosti, dům pokoje a odpuštění. Zjednoduš své obydlí, avšak nevyžaduj totéž od starších osob, jejichž byt je naplněn památkami.

Máš sousedy v domě, sousedy v okolních ulicích. Udělej si čas na to, abys s nimi navázal spojení. Setkáš se s případy krajní osamělosti. Zjistíš také, že hranice nespravedlnosti neprobíhá jen mezi kontinenty, ale pár set metrů od tvého domova. Zví ke svému stolu. Duch slavnosti přitom vynikne více v jednoduchosti než v hojnosti pokrmů.

Najdou se i takoví, kteří svou solidaritu konkrétně projeví tak, že opustí svůj byt, svou čtvrt, a půjdou bydlet uprostřed těch, na něž společnost zapomíná, mezi starci, cizinci, vystěhovalci...

(Práce)

Podobenství sdílení se dále týká práce. Je-li tvým motivem v práci kariéra, soupeření, honba za vysokým výdělkem, spotřební nároky, budeš snadno vykořisťovat ostatní nebo budeš sám vykořisťován.

Pracuj, abys získal, co je nezbytné, nikdy proto, abys hromadil.

(Lidská rodina)

Sdílení se vztahuje na celou lidskou rodinu. Společný boj za nové rozdělení pozemských statků je nevyhnutelný. Nové rozdělení bohatství nevyžaduje jen to, aby průmyslové země daly svůj přebytek. Je třeba za každou cenu změnit struktury, jež jsou oporou mezinárodní nespravedlnosti. Měřítkem je tu skutečná potřeba všech lidí, až k tomu nejposlednějšímu, nikoli uspokojování potřeb člověka žijícího v západní civilizaci.

Je jenom jedna lidská rodina. Žádný národ a žádný člověk z ní není vyloučen. Jak tedy můžeme snášet to, že jsou členové lidské rodiny obětmi rasismu, zavírání do politických žalářů, vystavení násilí všeho druhu? Hanebné mučení se dnes praktikuje ve více než devadesáti zemích. Lidské svobody se v této době oklešťují a někdy dokonce úplně mizí.

(Závěr)

Při odchodu z Kalkaty a Chittagongu bychom chtěli napsat ohnivým písmem, co jsme za poslední léta objevili na cestách světem: do nářku tolika trpících lidských bytostí prolíná ještě jiná melodie, zpěv naděje. Tento zpěv jsme zřetelně slyšeli v Asii. Tato melodie, zatím ještě přidušená a skrytá, je zpěvem vzájemného spojení, přislíbeného celé lidské rodině: a právě tady bude mít Boží lid své nezastupitelné místo.

Když se Boží lid snaží být přítomen v situacích současného světa, není divu, že je sám také otřásán a zmitán celou řadou krizí. Přesto v Kristově těle, v jeho církvi, jsou všude patrné příznaky probouzení a vůle k novému vykročení. I ty jsi podílníkem tohoto vývoje.

Jestliže se církve vzdá všeho, co pro ni není naprosto podstatné, bude-li usilovat jen o to, aby byla služebnicí spojení a sdílení v lidstvu, pak bude mít účast na léčení ran lidské rodiny. Bude otřásat strukturami nespravedlnosti, bude s to odrážet vlny pesimismu a vytrhne nás ze současné krize důvěry v člověka.

V podobenství sdílení bude církve uprostřed rozervané lidské rodiny semenem, z něhož vzklíčí docela jiná kolektivní budoucnost. Bude nositelkou naděje bez konce.“

1977 – nový pobyt bratra Rogera s mezinárodní skupinou mezi nejchudšími, tentokrát v Čínském moři, v džunkách a kolových barácích v Hongkongu. Tam vznikla výzva adresovaná všem generacím.

„List všem generacím“ – výňatky:

„Mezi čínským obyvatelstvem, které nás přijalo a které sestává především z nevěřících, snažili jsme se jenom o to, abychom byli místem vzájemného sdílení.

Nadešel čas, aby se místa vzájemného sdílení rozšířila do celého světa; místa, kde jsou v každodenním životě úzce spjatý boj a kontemplace. Pro mnohé ženy a muže půjde jenom o to, aby dali najevo to, co již ve svém životě uskutečňují, aniž by o tom věděli.

Místa společného sdílení tvoří několik mladých lidí nebo komunita, rodina nebo pár, někdy jediná osoba – kteří kolem sebe seskupují druhé. Tato místa mají rozdílnou podobu, podle věku a životních podmínek zúčastněných. Jsou to místa prostého přijetí, byty prostě zařízené. Místa vzájemného sdílení dokážou odstranit hranice, mimo jiné i ty, jež rozdělují generace. V Asii stejně jako v ostatních světadílech narážíme na důsledky této hranice: rozpolcení v nitru lidské osobnosti, nedostatek důvěry k druhým i v sebe, a konečně neschopnost žít v univerzální společnosti.

Padne-li tato hráz, pak vyvstane často nová, neznámá skutečnost; mnoho starších lidí pochopí, že mladí se nemohou vrátit za současný stav rozvoje, že se ani nedají zatlačit ani do izolace, ani že nezaujímají obranný postoj. Chápu, že mladí chtějí, aby jejich slova i činy byly v souladu. Chápu, že mladí lidé touží po životě bez příkras a předstírání a odmítají veškeré systémy a každý byrokrati sinus států a církví. Ač mají děti, nepachtí se po tom, aby jim pro budoucnost nashromáždili peníze a nevydávají ze sebe ve své práci tolik, aby to bylo na úkor tak potřebných mezilidských vztahů.

Starší dávají mladým ze sebe to nejlepší – podobá se to osmóze – a nemusí si dělat žádné starosti: v rozhodném okamžiku se ono nejlepší na mladých projeví.

Jsou-li starší takto otevřeni, nemusí se bát o svou budoucnost a smrt není jejich jedinou perspektivou.

Je mnoho starých žen a mužů, kteří během svého života v boji a kontemplaci získali hlubokou schopnost vcítění. Dosáhli schopnosti pomáhat mladším objevit jejich skryté dary.

Jsou-li v místech společného sdílení přítomny děti, pak jejich schopnost údivu přivede všechny ostatní k větší lidskosti.

V každém domě vede k modlitbě vhodně zařízený kout, byť sebe menší. Právě tak je důležité, aby v každém kostele bylo místo, které by se stalo oázou modlitby.

Nejednou jsme narazili v Asii na potřebu církve, která nevládne žádnými mocenskými prostředky, nezabývá se programy orientovanými na vnější úspěch, nýbrž na potřebu církve, která se stává pramenem a kvasem přátelství pro celé lidstvo. Všude na celém světě, často skryti uprostřed těch, kdo Krista neznají, stávají se místa společného sdílení kvasem, jímž nakyne celé těsto.“

1978 – 22. října návštěva u Jana Pavla II. („Bratře Rogere, prosím, přijďte mě často navštívit!“)

Koncem roku třetí pobyt bratra Rogera se skupinou, a to v Mathare Valley na okraji hlavního města Keni, v jedné z nejběžnějších barákových kolonií v Africe. Tam vzniklá „Předsevzetí koncilu mladých 1979“ byla zveřejněna v závěru roku, na evropském setkání mladých v Paříži.

„Předsevzetí koncilu mladých 1979“ – výňatky:

„Při konkrétním hledání lidštějšího světa se budou ti, kdo vkládají naději do Krista, často angažovat bok po boku s ženami a muži docela různých názorových poloh, ale zapálených toutéž vášnivostí pro sdílení a spravedlnost. Křesťané takovou spoluprací mohou jen získat. Je neúčinné vytvářet paralelní instituce nebo získávat kdekoho pro vlastní projekty.

Kristus je v každém člověku od začátku, křesťanům nepřísluší, aby jeho přítomnost omezovali. Ve velkých náboženstvích světa jsou lidé, kteří žijí z Boha. Jsou i takoví, kteří hledají smysl svého života mimo sebe, ale z Boha znají jen jeho mlčení, někdy i po celý život. Jsou jiní, kteří odmítají Boha jen proto, že o něm dostali představu pouze autoritářskou, Boha trestajícího lidskou bytost. Jsou i takoví, pro něž je Bůh takovým oslněním, že oslepli a říkají, že jsou agnostici, zatímco, aniž to vědí, jsou odleskem jeho obrazu.

Budou mít křesťané dost představivosti k tomu, aby vytvořili aspoň jednu nitku, která by je spojila s těmito všemi lidmi?“

1979 – Konec prosince: setkání koncilu mladých v Barceloně s 15.000 účastníky. Byl uveřejněn list všem společenstvím; zvláštní pozornost věnuje oživení farností.

Bože, Otče všech lidí,
Ty prosíš a vybízíš každého z nás,
abychom přinášeli lásku tam, kde chudí jsou ponižováni,
abychom rozdávali radost tam, kde církev ztrácí odvahu,
abychom byli posly smíření tam, kde lidé jsou vzájemně rozděleni,
otec od syna,
matka od dcery,
muž od své ženy,
věřící od toho, kdo nemůže věřit,
křesťan od svého nemilovaného křesťanského bratra.
Ty nás na naší cestě vedeš k tomu,
aby Tvoje církev, zraněné Tělo Ježíše Krista,
se stalo kvasem společenství pro chudé na zemi
a pro celou lidskou rodinu.

Společná modlitba matky Terezie a bratra Rogera (1976)

Pokud jde o Poláky, je politováníhodné, že umějí milovat pouze svých 30–40 milionů, ale zbývající miliardy lidí v jejich srdci ještě dohromady nemají místo. Co to stojí námahy, abychom byli opravdovými křesťany! Je k neuvěření, do jaké míry dokážeme být pohany my katolíci, kteří si o sobě myslíme, že milujeme nejlépe. Umíme si vytvořit ghetto ve svém srdci, které se stává velmi těsným a úzkým.

Kard. Stefan Wyszyński